Тосхачнрин эркн төрмүд

...лнъгднь, танъгъчар ...хәләхлә, ода деерән ...эс кеджәх нег чигн ...нег чигн колхоз, нег ...овхоз уга. Әмтн бәәх ...келгъәр болвчн, малд ...хаац белдлгъәр болвчн, ...изацс болн учрежденьс ...зөвтә гермүд тосхл... болвчн, школмуд болн ...шс, культурин Гермүд, ...тосхлгъар болвчн—цуг ...нег тоотар цугъара...ь делгүгъәр теегт кег...йовхнь кенд болвчн мед...ә. Эн халхар кегддж ...көдлмшин агъунь йир ...елү мет некврнь чигн ик. ...джилин цөөкн сарму...эргцд тосхачнр зөвәр ...көдлмш кецхәв. Болв ...т делгрүллгъәр кегдх ...көдлмш, күцәгдх зөвтә ...д ода чигн йир олн.

...р болчкв, үвлин сар...бөрдәд ирв. Удл уга кии...дҗәнә. Эн тоотиг тоол...ег үлү шамдцхах зөвтә. ...згнь ахр, кех көдлмшнь ...үг медхлә, делгүгъәр ...ж йовх тосхлтин көдлм...йир эндү, дуту-дунд йов...гаргъл уга, бурдәм...гъәр, хамцнъгъугар кедж ...кергтә.

...в зуг, тиим болдг бол... тосхлтин көдлмш дел...лгънд, тосхачнрин бий...ь галнъгин учрар гарчах ...олн дуту-дунд йовдлмуд ...ьна.

...схлтин халхин көдлмш ...рүллгънд эн джилин зун ...сән зун билә. Тасрхан ...нарта, хур-чиг уга, зуна ...н өдрмүдиг тосхачнр күц..., олзлдж чадсн уга. Тосхл... материалмуд гаргъдж ...дж авлгънд, түүг зөөлгънд ...бас сән билә. Бәәрн газрин ...лтин материалмуд Хальм... теегт багъ биш. Зунда ...хамр чолугъар элвг, хулсн ...рнъ кесг олн нуурмуд ...ә, кирпич кехәр седхлә, ...р кемджән уга. Зуг арднь ...шулун-шудрмгар, сед...гъәр, тоолвртагъар кесн...сн болхла, ик көдлмш ...к-күцәдж болх бәәсмн. ...гихлә көлгн чигн билә, ...чиг тату, нарта сәәхн ...мүдин учрар хаалгънь ...сән билә.

...в зуг көдлмшиг бий ...ән даадж күцәджәцхәх ...эн көдлмшиннь даалгъвриг ...әр тоолдж, чинринь лав...р эс медснә учрар, тед...йсиннь оцлин учрар, зуна ...н өдрмүдлә күцәгдх зөв...ер цагла күцәдж болх ...мшәс кесгнь ода намрин ...удт буулгъгдв. Үлгүринь ...д, балгъсна промкомбинат ...гъачнь үр Манышев), ...ъсна „1-е Мая“ артель ...ачнь үр Грицинин) шав... кирпичс кех даалгъврта ...и, тедн эн даалгъвран тө... күцәсн уга.

Балгъсна тосхлтин көдлмшиг 2-ч номертә тосхлтин управлень кеджәнә. Түүнә толгъачнр—үр Семибратов, ах инженерн Гусев. Эн управленә дуту-дундинь бас йир олн. Эднә хашнъ көдлмшин учрар, эн джил кегдәд дуусгдх зөвтә бәәсн гермүд нам дуусгдх бәәтхә, кесгнь төрүц кегдджәхш. Административн гер босхлгънд эн джил күс-дундур сай арслнъ мөнъгн гаргъгддж өггдсмн, түүнәс нам нег чигн деншг олзлгддджахш. Гостиниц гидж нерәдгддж босхгдх зөвтә гериг эклсн саната, түүг босхлгъна көдлмш эн джил төрүц дуусгдшго. Танъгъчин типографин гер деер немр келгънд 360 минъгън арслнъ мөнъгн темдглгдснәс, нег чигн деншг эн джил гаргъгдджахш. Типограф деерән немрин гер уга үлдджәнә.

Селәнә эдл-ахун управленә гардврт бәәх тосхлтин линейн управлень тедү мет, бас программан күцәджәхш. Урднь танъгъчин финотдел бәәсн гер эклгдәд босхгдджана, болв көдлмшнь ода чигн кесгтән чилшго. Эн управленә босхх зөвтә бәәсн, тер финотделин герин хаджудк гурвн давхр гер, нам төрүц кегдджәхш.

Хуралдж босхгдх модн гермүдиг өндәлгъдж бел кедж авлгън, үнәрнь келхд, басл болсн-бүтцәрн кегдджәнә. Энүнәс кесгнь босхгдсн нертә, болв зуг, эс кегдсн тоотнь йир олн. Зәрмнь терз, үүдн чигн уга, ширдгдәд чигн уга, бешмүд чигн уга, йир ик задгъа бәәцхәнә.

Ода эн тоотиг шалгъад, шүүгъәд хәләхлә, КПСС-н Элст балгъсна комитет (сегләтрнь үр Трубицын), күчкөлсчнрин депутатнрин балгъсна Совет (ахлачнь үр Джимбинов) альдаган хәләджәх улсв гидж сурх кергтә болджана.

Тосхачнриг эдн ода чигн ардн ордж, көдлмшинь шүүдж, шалгъдж, көдлмшиннь цаадк-наадкинь гүүнәр, сәәнәр меддж, эднә тускд некврән чанъгъагад уган учр гих кергтә.

Цаг бачм, кех көдлмш ик. Хооран саадж болшго. Тосхачнр, олн күч-көлсчнрин өмн ик өртә. Тосхлтиг цуг бәәсн аргъарн түргдүлх кергтә. Әмтн бәәх гермүдәр икәр түрджәх цагт, тосхачнрин эм деер ик күндтә, ик даалгъврта төрмүд ачгдджана.

Эн төрмүдиг сәәнәр, тохнәтагъар, арднь ордж күцәгъәд, балгъсна күч-көлсчнрт, кесг олн цевр, сарул сәәхн гермүд, урдк деернь немәд, шинәс бәрдж өгхлә, Октябрин 40-ч өөнд, тосхачнрин ик байрта-бахта, олн-әмтнә седкл ханъгъагч белгнь болхмн.